

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

16 august 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul Procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sâli Radu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Harabajiu Victor Gheorghii, născut la 21 martie 1987, originar și domiciliat mun. Chișinău, or. Durlleşti, str. Caucazului 1

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță:* 15.10.2010-16.12.2010
2. *instanța de apel:* 05.05.2011-02.06.2011
20.08.2015-19.10.2015
3. *instanța de recurs:* 13.07.2016 - 16.08.2016

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 16 decembrie 2010, Harabajiu Victor Gheorghii a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, la 15 ani închisoare;
- art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, la 3 ani închisoare.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă - 17 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă a fost admisă integral și s-a încasat de la Harabajiu Victor în beneficiul lui Matieț Olesea prejudiciul material în sumă de 11.420 lei.

2. Potrivit sentinței menționate, s-a constatat că Harabajiu V., în noaptea de 18 spre 19 aprilie 2010, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, prin deteriorarea acoperișului de la ghereta alimentară a ÎI „Matieț Olesea”, din str. Tudor Vladimirescu, or. Durlleşti ce aparține lui Matieț O., acționând cu intenție directă, a pătruns în gheretă, de unde pe ascuns a sustras bani în sumă de 1.075 lei și produse alimentare în sumă de 10.345 lei.

Astfel, Harabajiu Victor a sustras bunuri materiale și bani în sumă totală de 11.420 lei.

Tot el, la 01 mai 2010, în jurul orei 21.20, aflându-se pe str. Hotinului, or. Durlăști între fâșia de teren dintre casele de locuit cu nr. 33 și 35, fiind în stare de ebrietate și relații ostile, apărute spontan cu Tomciuc Olga, având intenția săvârșirii omorului cu deosebită cruzime, i-a aplicat acesteia cu un cuțit metalic de tip „Fluture”, 22 lovituri în regiunea abdomenului, gâtului și a spatelui, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 63/1027 din 29 septembrie 2009, leziuni corporale grave, periculoase pentru viață, ce au dus la decesul victimei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, faptele lui Harabajiu V. au fost calificate *de drept* în baza art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal și anume – *omorul intenționat, săvârșit asupra unei persoane, cu o deosebită cruzime*, precum și în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal – *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrundere în încăpere, în alt loc de depozitare cu cauzarea de daune în proporții considerabile*.

3. Sentința menționată a fost atacată cu apel de către inculpat, prin care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie micșorat termenul pedepsei stabilite, deoarece nu a fost luat în considerație faptul încheierii cu partea acuzării a acordului de recunoaștere a vinovăției, respectiv urma să beneficieze de reducerea pedepsei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2011, a fost respins ca depus peste termen apelul declarat și menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat, că inculpatul a primit copia sentinței la data de 14 ianuarie 2011, însă a depus apel la data de 04 aprilie 2011, adică peste termenul de 15 zile prevăzut de lege, nefiind constatat careva motiv întemeiat ce ar determina faptul întârzierii pentru declararea apelului.

6. Hotărârile judecătorești au fost atacate cu recurs în anulare de către condamnat, prin care a solicitat casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, cu stabilirea unei pedepse mai blânde, menționând că nu a comis infracțiunea de furt, însă a fost impus de către colaboratorii poliției să recunoască vina pe acest episod. Totodată, a invocat că pedeapsa care i-a fost stabilită de prima instanță este prea aspră.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 10 octombrie 2012 a fost decis inadmisibilitatea recursului în anulare declarat, fiindcă nu a fost utilizată calea ordinară de atac – recursul ordinar și recursul în anulare nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art. 455 Cod de procedură penală.

8. Hotărârile judecătorești au fost atacate repetat cu recurs în anulare de către condamnat, prin care fără a invoca vreun temei de drept prevăzut la art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare pe episodul de furt, din motiv că nu a comis fapta imputată, iar pe art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 04 iulie 2013 a fost decis inadmisibilitatea recursului în anulare declarat, ca fiind repetat.

10. În motivarea soluției, instanța de recurs în anulare a constatat, că anterior condamnatul a folosit calea extraordinară de atac, fiind obiect de discuție în această ordine, respectiv instanța de judecată s-a pronunțat argumentat și întemeiat asupra motivelor inadmisibilității recursului în anulare declarat.

11. La data de 29 aprilie 2015, condamnatul Harabajiu V. a atacat sentința cu apel repetat, prin care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, cu stabilirea unei pedepse mai blânde, invocând că a încheiat acord de recunoaștere a vinovăției, însă prima instanță nu a luat în considerație acest fapt, neglijând astfel prevederile art. 504-507, 510 Cod de procedură penală, precum și cele prevăzute de art. 75, 80 Cod penal. Totodată, a solicitat repunerea apelului în termen, pe motiv că copia sentinței a luat-o avocatul, el fiind în imposibilitate de a contesta sentința în termen legal.

12. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2015, a fost repus în termen apelul declarat de inculpat și respins acesta ca nefondat, cu menținerea sentinței.

13. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a considerat, că apelul declarat urmează a fi repus în termen, deoarece din declarațiile inculpatului copia sentinței a luat-o avocatul, el fiind în imposibilitate de a o contesta în termen legal. În viziunea instanței de apel, întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

Totodată, instanța de apel a menționat, că prima instanță în mod judicios a apreciat probele, acordând deplină eficiență prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, respectiv starea de fapt reținută și de drept apreciată de prima instanță concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate în cauză, ce au fost relevate în cuprinsul sentinței.

Instanța de apel a conchis referitor la pedeapsa aplicată inculpatului, ce a fost și obiectul apelului, că prima instanță just și întemeiat a stabilit categoria și termenul pedepsei penale, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, ce determină scopul pedepsei penale, restabilirea echității sociale și corijare a infractorului, întru prevenirea comiterii de către acesta a altor infracțiuni, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, ținându-se cont de gravitatea faptei penale și prejudiciul cauzat prin consecințele survenite.

Cât privește solicitarea apelantului privind aplicarea unei pedepse mai blânde prin reconsiderarea cuantumului pedepsei, instanța de apel a menționat, că nu sunt temeiuri legale de a interveni în soluția primei instanțe, deoarece inculpatul anterior a fost condamnat de repetate ori, însă concluziile necesare nu le-a făcut, eliberându-se din locurile de detenție la 26.02.2010, la data de 18.04.2010 și respectiv la 01.05.2010 din nou a săvârșit infracțiuni. Rolul inculpatului la săvârșirea infracțiunii de omor, s-a manifestat printr-o cruzime deosebită, victimei fiindu-i aplicate 22 lovituri cu cuțitul, care nu avea posibilitatea fizică de a se apăra.

În opinia instanței de apel, corectarea și reeducarea inculpatului se poate înfăptui doar în condiții privative de libertate și în cuantumul stabilit de prima instanță, iar argumentele apelantului invocate în acest sens fiind neîntemeiate.

În consecință, instanța de apel a respins ca nefondat apelul declarat.

14. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, prin care solicită casarea acesteia, cu dispunerea respingerii apelului inculpatului declarat repetat, ca inadmisibil.

În motivarea poziției sale invocă, că în prezenta speță unica soluție legală care urma să fie adoptată de instanța de apel este cea de respingere a apelului ca inadmisibil, deoarece căile ordinare de atac au fost epuizate, pe caz pronunțându-se anterior de două ori instanța ierarhic superioară, respectiv instanța de apel a admis o cale de atac neprevăzută de legislația procesual-penală, fiind astfel admisă o eroare de drept, prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

15. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal lărgit reține, că procurorul invocă ca temei de drept pentru declararea recursului ordinar prevederile pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume - *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*. Din textul recursului declarat rezultă, că autorul critică soluția adoptată de respingere a apelului ca nefondat, urmând, a fi pronunțată soluția de respingere a apelului ca inadmisibil, deoarece inculpatul a epuizat această cale de atac.

Așadar, potrivit art. 414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Învederând norma enunțată mai sus, Colegiul penal remarcă, că apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Respectiv, la *chestiunile de drept* ce urmează a fi verificate de către instanța de apel, se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii,

dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal, contravențional ori civil au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Reieșind din dispoziția art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Verificând criticile expuse în recursul declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că acestea sânt întemeiate, deoarece instanța de apel la judecarea cauzei nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile procesual penale ce stipulează procedura de judecare a apelului.

Precum se atestă din lucrările dosarului, în prezenta speță după pronunțarea sentinței, inculpatul a atacat-o cu apel la data de 04 aprilie 2011 (f.d. 133 v. 2), care prin decizia instanței de apel din 02 iunie 2011 (f.d. 147-148 v. 2) a fost respins ca depus peste termen. Ulterior, Harabajiu V., a contestat cu recursuri în anulare hotărârile judecătorești, care prin deciziile Colegiilor penale ale Curții Supreme de Justiție din 10 octombrie 2012 și 04 iulie 2013 a fost decis inadmisibilitatea acestora. În astfel de împrejurări, se constată că inculpatul în prezenta speță a utilizat calea de atac apelul, iar hotărârea instanței de apel a devenit definitivă.

Prin urmare, la judecarea celui de al doilea apel declarat de către inculpat la data de 29 aprilie 2015, instanța de apel urma să efectueze verificarea corectitudinii sesizării acestei instanțe, în contextul în care inculpatul a utilizat anterior calea ordinară de atac – apelul și în privința căruia există o hotărâre judecătorească definitivă, însă instanța de apel a omis aceste cerințe prescrise de legislator, menționate și în pct. 14.1 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 *Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*, și a judecat repetat cauza în ordine de apel, la sesizarea aceleiași părți a procesului penal – inculpatul, unde a fost pronunțată o altă soluție de respingere a apelului declarat, însă ca fiind nefondat. Astfel, în cauza supusă judecării, în urma adoptării hotărârii instanței de apel, prin care cel de-al doilea apel declarat de inculpat, a fost respins ca nefondat, fără o careva motivare în ce privește existența unei hotărâri deja pronunțate asupra apelului declarat anterior de același participant al procesului penal, există două soluții diferite, creându-se o situație confuză, ce reprezintă o eroare de drept, incidentă temeiului pentru casare prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume - *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră, că decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece eroarea comisă de către această instanță, nu poate fi reparată de către instanța de recurs în prezenta procedură, neavând atribuții de a judeca cauza pe fond și substitui instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să respecte în deplină măsură prevederile procesual penale ce stipulează procedura de judecare a apelului; să verifice corectitudinea sesizării instanței de apel,

ținând cont de faptul existenței unei hotărâri a instanței de apel deja pronunțate la apelul declarat anterior de către inculpat, în aceeași cauză; la adoptarea soluției să țină cont de prevederile art. 415 alin. (1) Cod de procedură penală, ce prevăd tipurile soluțiilor ce pot fi pronunțate de către instanța de apel; să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, inclusiv în partea soluție adoptate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

16. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de către procurorul Procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sâli Radu, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2015 în cauza penală privindu-l pe **Harabajiu Victor Gheorghii** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 26 august 2016.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion